

‘Ik kende de horrorverhalen’

Verpleegstage: confronterend maar leerzaam

De verpleegstage is voor veel geneeskundestudenten hun eerste kennismaking met patiëntenzorg. Zo’n twee weken lang werk je in een ziekenhuis of verpleeghuis en verzorg je mensen van top tot teen. Voor schroom is al snel geen plaats meer.

Shannon Plaxton

Tot de doelen van de verpleegstage behoren professioneel gedrag ontwikkelen en inzicht krijgen in het werk van de verpleging. Wanneer deze stage precies plaatsvindt, verschilt per faculteit. De meeste universiteiten bieden de stage aan het einde van het eerste jaar aan. Maastricht is een uitzondering: die faculteit kent geen verplichte verpleegstage.

Eva Nuijten (19) studeert geneeskunde in Utrecht en zit in haar eerste jaar. In Utrecht beginnen studenten vroeg in de opleiding met het praktijkmoment: Eva ging

aanraking te komen. ‘Zo’n stage is een goede binnenkomer!’

Onaangename klusjes

Eline Hartman (19), tweedejaarsstudent aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, was minder zeker van haar zaak. ‘Ik ging er sceptisch in’, vertelt ze. ‘Ik wist eigenlijk niet wat ik moest verwachten, maar ik kende de horrorverhalen.’ Eline heeft haar verpleegstage onlangs gedaan: in Rotterdam vindt de stage halverwege het tweede jaar plaats, vlak voor de kerstvakantie. Eline belandde op een afdeling met zeer zorgbehoevende patiënten: mensen met vergevorderde dementie. Hoewel psychische geriatrie niet haar eerste keus was, werkte ze vanaf dag één fulltime mee in het verplegende team. Dit betekende ook dat ze direct werd geconfronteerd met de onaangename klusjes die bij de dagelijkse realiteit horen. ‘Die mensen zijn nou eenmaal incontinent. Je voelt wel even een drempel als je iemand voor het eerst moet verzorgen, maar je moet gewoon meehelpen. En na drie dagen sta je er niet eens meer bij stil. Het is dan al een normaal onderdeel van het werk geworden.’ Eva herkent dit: haar behulpzaamheid en compassie wonnen het al gauw van haar initiële schroom. ‘Als iemand met diarree in bed ligt, wil je diegene helpen’, zegt Eva, ‘dan denk je niet eens aan jezelf. Achteraf is de gedachte aan wat je hebt gedaan, eigenlijk viezer dan op het moment zelf.’ De eerste keer vond ze het wel gek om

‘Die mensen zijn nou eenmaal incontinent’

na drie weken onderwijs als kersverse arts in spe stage lopen in een verpleeghuis. ‘Natuurlijk weet je dan nog niet veel, je bent net met de studie begonnen’, erkent Eva. ‘Maar we kregen eerst een voorbereiding, dus je had al wel *iets* geleerd.’ Ze was van tevoren niet bang dat ze afgeschrikt zou worden door de ervaring, integendeel: afgezien van een paar negatieve verhalen hebben haar medestudenten een positief beeld over de stage, vertelt Eva. Bovendien vond ze het prettig om snel met de praktijk in

iemand te wassen. ‘Eigenlijk vond ik het vooral ongemakkelijk voor die persoon: diegene kent mij helemaal niet! Maar je merkt gauw dat de mensen je accepteren; ze vinden het allemaal prima.’

Een kusje

In tegenstelling tot Eline liep Eva mee op een somatische afdeling. De bewoners die ze daar ontmoette, maakten indruk op haar. ‘De eerste dag dacht ik echt even: “wow, sommige mensen kunnen best weinig!”’, zegt ze. ‘Dat is confronterend.’ Eén man is haar in het bijzonder bijgebleven. ‘Het was een meneer die niet kon praten; hij maakte alleen maar onverstaanbare geluiden. Om eerlijk te zijn vond ik hem een beetje eng. Tijdens een spelletje Bingo moest ik hem helpen om de cijfers op zijn kaart door te strepen, en toen gaf hij plotseling een kusje op mijn hand als “dankjewel”. Dat was een mooi moment.’

Terugblikkend zijn beide studenten blij dat ze de stage hebben gedaan. Eline: ‘Het is een ervaring die veel nieuwe indrukken met zich meebrengt. Je krijgt een goed beeld van de verpleging en merkt hoe zwaar hun werk is. Ook ben je veel directer met patiënten bezig; later zul je dat minder hebben, zelfs de verpleeghuisartsen zagen de patiënten niet veel.’ Ze pauzeert even, en klinkt dan zelf bijna verrast: ‘Ik heb twee leuke weken gehad.’ Hoewel ze zichzelf later niet in een verpleeghuis ziet werken, kan ze zich dankzij haar ervaringen tijdens de stage wel voorstellen dat mensen hiervoor kiezen. Ze heeft een tip voor studenten die nog aan de stage moeten beginnen: ‘Ga er zo open mogelijk in en sta open voor ideeën, dan valt het allemaal mee.’

Zelfstandig

Eva adviseert andere studenten om van tevoren een lijstje met doelen te maken. ‘Denk na: wat wil je leren tijdens de stage? Je moet niet te afhankelijk zijn van mensen die jou voortdurend klusjes geven, maar proberen zelf te beslissen wat je gaat doen. Je hebt best ruimte voor zelfstandigheid.’

Eline beaamt dit: ‘Na twee weken mocht ik al best veel zelfstandig doen. Ik moest gewoon een keer een voorbeeld zien, en daarna pikte ik het zelf wel op.’

Anne Vermeulen (20) is tweedejaarsstudent aan de Universiteit van Maastricht. Hoewel zij geen verpleegstage hoeft te lopen, kan ze in het tweede jaar tijdens een keuzeblok wel kiezen voor een verpleegstage van zes weken. ‘Het is jammer dat niet iedereen de kans krijgt om eens op de werkvloer mee te kijken en te zien wat de verpleging doet’, meent Anne. Ze geeft echter eerlijk toe dat ze zelf niet van plan is voor de verpleegstage te kiezen. ‘Er zijn veel andere interessante blokken, zoals “forensische geneeskunde” en “kind en stofwisseling, erfelijke aandoeningen en hun gevolgen”. Als je die keuze hebt, laat je de verpleegstage toch wel snel vallen.’ *Als*

beeld: Thinkstock